

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

התוועדות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבנ"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

ב' אייר, ה'תשל"ו

חלק ב – יוצא לאור לש"פ בחוקותי, כ"ד אייר, מבה"ח סיון, ה'תשפ"ד

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים וארבע לבריאה

שנת השבעים וחמש לנשיאות כ"ק אדמו"ר זי"ע

פתח דבר

לקראת ש"פ בחוקותי, מבה"ח סיון הבעל"ט, הננו מוציאים לאור חלק שני מהתוועדות ב' אייר ה'תשל"ו, הנחה בלתי מוגה (חלק ראשון י"ל לש"פ בהר).

*

בתור הוספה — מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

ל"ג בעומר, ה'תשפ"ד

שנת השבעים וחמש לנשיאות כ"ק אדמו"ר זי"ע
ברוקלין, נ.י.

©

Published and Copyright 2024 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5784 • 2024

Printed in the United States of America

נדפס בדפוס

CH Print & Ship

478 Albany Ave. Brooklyn N.Y. 11203

(718) 771-5000

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

יב. יש לסכם הנקודה האמורה ע"ד ההשתדלות בענין החינוך הן כאן והן בכל קצויו תבל — שזוהי הצעה בתור בקשה, ובקשה כפולה ומכופלת, לכל אלו שנשמעים (או רוצים לשמוע) לקולי.

ואלו שמאיזו סיבה שתהי' וכו' — הנה אדרבה: שידונו בזה, ואולי ימצאו עצות טובות יותר וענינים טובים יותר וכו', או עכ"פ יעשו ענין זה על דעת עצמם,

וכפי שהודיע כ"ק מו"ח אדמו"ר מיד בבואו לארה"ב, שבנוגע לכל פעולותיו שנקודתם היא הפצת היהדות והפצת המעינות, אינו מבקש ואינו רוצה "זכויות יוצרים" ("קאָפּירייט"); אדרבה: הוא יהי' מרוצה שממנו יראו וכן יעשו, לעשותו כמותו ולהוסיף בזה עוד יותר, ולא איכפת לו שמישהו יאמר שזוהי דעת עצמו וכו', ובפרט אם יוסיף בזה, שאז הרי זה אכן דעת עצמו⁵⁹.

וכידוע בידינו דמלכותא בנוגע ל"פטנט", שהסדר בזה, שגם אם מישהו מחקה זאת, ורק משנה פרט קטן אחד, אזי יכול לרשום ה"פטנט" על שמו, ולעשות מזה רעש גדול בעולם שזהו ענין שלו מתחילתו ועד סופו, ולדרוש שיתנו לו כבוד וישלמו לו שכר וכו'.

ובענין זה לא נוגע מהי הכוונה:

ובהקדים שידוע מאמר הספרי⁶⁰ בנוגע למצות צדקה, שה"מאבד סלע מתוך ידו ומצאה עני והלך ונתפרנס בה, מעלה עליו הכתוב כאלו זכה", והיינו, שאף שהוא בודאי לא מרוצה מזה שאיבד הסלע, ואינו יודע למי יגיע הסלע, הנה בשעה שעני מוצא את הסלע, הרי זה נחשב למאבד שקיים מצות צדקה.

והרי ענין זה הוא לא רק סתם "שלא לשמה", אלא באופן של כוונה הפכית — כידוע החילוק בזה בנוגע לכוונת המצוות, שגם להדעות שרוב המצוות אין צריכות כוונה⁶¹, כך, שגם עשי' שלא לשמה אינה מעכבת, הנה במה דברים אמורים, רק בענין של עשי' סתם, אבל אם יש לו כוונה להיפך, הרי זה מעכב ברוב המצוות ככולן⁶². ובנדוד, שבפירוש אינו רוצה לאבד את הסלע, ומקוה שמישהו ימצאנו וישיבנו לו — הרי זו כוונה הפכית מנתינת הצדקה, שהרי אינו רוצה שיגיע למישהו אחר.

61) ראה שו"ע אדה"ז או"ח ס"ס ס"ה.

וש"נ. וראה גם תו"מ חל"ו ע' 4. וש"נ.

62) ראה שם סתפ"ט סי"ב. וש"נ.

59) ראה גם תו"מ חמ"ה ס"ע 217.

60) תצא כד, יט. הובא בפרש"י עה"פ.

ועוד.

ורק בגלל שזהו דבר שאין בו סימן, ובמילא יש בזה יאוש⁶³, הרי זה שייך ע"פ תורה לעני שמצאה, ולכן, מבלי הבט על דעתו ורצונו של המאבד, הרי הוא מקיים בכך מצות צדקה⁶⁴.

ובנוגע לענינו: כאן לא נוגע כ"כ מהי הסיבה שיעשו זאת — אם בגלל שדובר על זה היום, או בשבת, או ביום חמישי בלילה וכו', ובלבד שיהי' הענין בפועל, ובאופן שיקיף מספר הכי גדול של ילדי ישראל, הן בנים והן בנות, הן קטנים וקטנות בשנים והן קטנים וקטנות בידיעות.

יג. ובהמשך לנקודה האמורה לעיל, שבהקדם האפשרי, ויפה שעה אחת קודם, יש למשוך מספר הכי גדול של ילדים בשנים או בידיעות, לחינוך הכשר ועד לחינוך על טהרת הקודש, עוד בימים אלו ממש — הרי עאכ"כ שצריך לערוך את ההכנות למחנות הקיץ:

המעלה של מחנה קיץ — שאז מחזיקים את הילד במשך כל המעט-לעת תחת אותה השפעה, יום לאחרי יום, שבוע לאחרי שבוע, במשך כל הזמן שנמצא במחנה קיץ⁶⁵.

ואפילו אם זה מחנה יומי — ישנה המעלה שאז אין הבלבולים מבית-הספר שבו לומדים לימודי חול,

— ולהעיר שאפילו אם לומדים זאת (כמו תכונה) בשביל הכוונה להשתמש בהם לעבודת ה' או לתורתו (כפי שמביא רבינו הזקן בתניא⁶⁶ ש"זהו טעמו של הרמב"ם ורמב"ן ז"ל .. שעסקו בהן"), הרי גם אז הם נקראים "חכמות חיצוניות", היינו, שאין זו חכמה פנימית, חכמת התורה, אלא שאח"כ משתמש בזה וכו' —

משא"כ בשעה שהילד נמצא במחנה יומי, אינו ברשות של בית-הספר, אלא הוא לגמרי ברשות המדריך או המדריכה, כך, שאם רק רוצים, יכולים לקבוע שבמשך כל הזמן שנמצא במחנה יומי יהי' חדור בענינים של תורה ומצוותי', יראת ה' ואהבת ה'.

יד. וכאן באה הצעה הב' בנוגע להנהלת המוסדות, ובהקדמה, שאותם מוסדות שמספיק לבקש מהם ובודאי יעשו כן — אזי מבקשים מהם, ובבקשה כפולה; ואותם מוסדות שצריכים יותר מאשר בקשה — הנה יהי' שיתבוננו בענין מצד עצמו, ואז בודאי יבואו לאותה החלטה, ואולי להחלטה טובה יותר:

63) ראה ב"מ כא, א ואילך. וש"נ. כג. הובא בלקו"ש חי"ט ע' 203.

64) ראה כלי חמדה תצא כה, כו אות ה' 65) ראה גם

שקו"ט בהנ"ל. וראה אתון דאורייתא כלל 66) ספ"ח.

כיון שעכשיו מתחיל חצי זמן, או זמן שלם, שיכולים לרשום גם תלמידים חדשים, הנה כל מוסד — ישיבה, תלמוד-תורה, או בית-ספר, ועד לגן ילדים, וכן מחנה קיץ או מחנה יומי (כנ"ל) — יקבע סדר, שלכל-הפחות עשר אחוז ("מעשר") ממספר התלמידים ילמדו אצלם בלי תשלום (ואלו שירצו להוסיף יותר מ"מעשר" — תבוא עליהם ברכה).

ובהקדמה — שהיסוד לזה נלקח ממאמר הגמרא⁶⁷ "הזהרו בבני עניים שמהן תצא תורה", שהרי אם בן העני משלם אותו סכום כסף — אין צורך בזהירות מיוחדת ובקשה מיוחדת "הזהרו בבני עניים", ועכצ"ל שזהו מעמד ומצב שבו דרושה זהירות מיוחדת והשתדלות מיוחדת.

וכיון שבכמה ענינים של קדושה מצינו ש"מעשר" מוציא הכל — לכן באה הבקשה (ולאלו שצריכים יותר מבקשה — מדגישים שזהו דבר נכון וכו') לקבוע על תקופת הקיץ בנוגע למחנות קיץ, ועד"ז בנוגע לבתי-ספר לקראת שנת הלימודים הבאה, שלכל הפחות "מעשר" ממספר התלמידים או התלמידות יפטרו לגמרי מתשלום שכר לימוד.

ולהעיר: בנוגע להורים שיכולים לשלם — בודאי אין הכוונה לפטור את ההורים מהחוב הקדוש שלהם לחנך את ילדיהם באופן הכי טוב, ובפרט שלא מבקשים מהם את הכסף שלהם — כפי שפוסקת הגמרא במסכת ביעא⁶⁸ ש"כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה ועד יום הכפורים חוץ . . הוצאת בניו לתלמוד תורה . . אם הוסיף מוסיפין לו", והיינו, שאם יוציא יותר כסף על זה, אזי נותנים לו מלמעלה "מילגה מיוחדת" (כפי שנקרא כאן בשפת המדינה: "א ספעשיעל גראנט") כדי שיוכל לשלם את כל שכר הלימוד.

וכיון שכך אומרת תורת אמת, אין זו רק עצה, תעמולה, כדי שיוציאו עוד כסף, אלא התורה אומרת זאת בגלל שכן הוא האמת, שיש על זה חשבון מיוחד וקופה מיוחדת אצל הקב"ה ש"לי הכסף ולי הזהב"⁶⁹, שלכן, "אם הוסיף מוסיפין לו", ואם ימעט, לא יחסוך מאומה לעצמו, אלא זהו חסכון להקב"ה, והרי הקב"ה לא זקוק לחסכון, כיון ש"לי הכסף ולי הזהב".

אך המדובר הוא אודות "בני עניים", שיש להשתדל שגם הם יכנסו למוסדות החינוך.

וכאשר יפרסמו על זה בעוד מועד, הרי כיון שישנם כו"כ הורים

69) חגי ב, ת.

67) נדרים פא, רע"א.

68) טז, רע"א.

שחושבים כבר היכן למסור את ילדיהם ללמוד, ומתביישים לספר שהם זקוקים לעזר או אפילו להלוואות, הנה בשעה שידעו שלכל מוסד יש עשר אחוז של מקומות שינתנו עבור לימוד בלי תשלום של כסף וזהב [ותמורת זה ישנו התשלום הכי גדול שמחנך יכול לקבל — שתהי' לו הצלחה בעבודת החינוך שבה מונח] — אזי יבטיחו עי"ז שכו"כ ילדים ינצלו ויכנסו לחינוך הכשר, ומחינוך הכשר — לחינוך על טהרת הקודש.

טו. וכאן באה הנקודת השלישית — בנוגע לפרסים (כפי שדובר בארוכה יותר בשבת העבר⁷⁰):

ובהקדמה — שע"פ המבואר בפירוש המשניות להרמב"ם⁷¹ הנ"ל, הנה ע"ד שבנוגע לגדולים מצינו כלל בגמרא במסכת בבא בתרא⁷¹ ש"קנאת סופרים תרבה חכמה", אע"פ שלכאורה עושה זאת מצד הקנאה, הנה עד"ז ישנו גם ענין של נתינת פרסים, ע"ד דברי המשנה⁷² שיש אופן העבודה "על מנת לקבל פרס".

[ולכן יש צורך בדבר משנה⁷²: "אל תהיו כעבדים המשמשים את הרב על מנת לקבל פרס", אלא שמשנה זו היא דוקא ממסכתא אבות, שע"פ דברי הגמרא⁷³ ענינה "מילתא דחסידותא", היינו, שבתורה גופא הרי זה ענין של הידור "לפנים משורת הדין"⁷⁴, כיון שמצד עצם הדין ישנו הפסק לעולם יעסוק אדם בתורה שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה בא לשמה, כנ"ל ס"ד].

ומצד זה היו צריכים מיד לקבוע פרסים במיוחד עבור הילדים שמכניסים בעבודת החינוך.

ולכן, מציעים ומבקשים ומפצירים ולוחצים (ככל הלשונות), שיתנו לכאו"א מהילדים שלפני בר-מצוה או בת-מצוה — שלש מטבעות, שכל מטבע תהי' בשוה של אחד או בשוה של עשר, ויסבירו להם, שמטבע אחת יתנו לצדקה, ושתי המטבעות נותנים להם כדי שישתדלו בעניני חינוך — ילדים בנוגע לחבריהם, וילדות בנוגע לחברותיהן; ועד"ז פרסים המתאימים לגדולים בשנים, שזקוקים לפרס כדי שיעסקו בזה בכל המרץ המתאים.

וכדי שיראו את הפירות בהקדם הכי אפשרי, וביחד עם זה, יש צורך לקשר זאת עם יום מיוחד שלא ישאלו "מה יום מיומיים"⁷⁵ — היתה

(73) ב"ק ל, א.

(70)

(74) ברכות ז, רע"א. וש"נ.

(71) כא, סע"א. כב, רע"א.

(75) לשון חז"ל — סנהדרין סה, ב.

(72) אבות פ"א מ"ג.

ההצעה בשבת העבר⁷⁶, שע"פ מנהג ישראל משנים קדמוניות שביום ל"ג בעומר עושים ענינים מיוחדים בקשר לתלמידי בתי-ספר, ואפילו אצל תלמידי חדרים ותלמידי הישיבות, ה" אז שינוי בסדרי הלימוד, כפי שהי' נהוג בכמה קהילות קדושות בישראל, שמזה גופא הוכחה שיש לזה קשר ושייכות מיוחדת עם תלמידים ותלמידות — יקבעו את היום הראשון של חלוקת הפרסים ליום ל"ג בעומר הבא, ובפרט שבקביעות שנה זו הרי זה חל ביום "שהוכפל בו כי טוב", ביום השלישי⁷⁷.

אבל לא מדובר כאן אודות ג' המטבעות, שיש ליתנם בהקדם הכי אפשרי למספר היותר גדול של ילדי ישראל, כדי שיוכלו מוקדם יותר להתחיל לעסוק בעניני חינוך בנוגע לעצמם ובנוגע לחברים ולחברות.

ואשרי חלקם של כל אחד ואחת שיעסקו בזה, ומתוך שמחה וטוב לבב, והובטחנו "יגעת ומצאת"⁷⁸, ובפרט "הקב"ה עוזרו"⁷⁹, ו"אדם מקדש עצמו מעט למטה מקדשין אותו הרבה מלמעלה"⁸⁰.

טז. ויה"ר שנראה בקרוב ממש שהקב"ה יחנך את כאו"א מבני" — שעליו אומר הקב"ה "בני בכורי ישראל"⁸¹, "בנים אתם להוי' אלקיכם"²⁸ — באופן שיסיר מהם כל הענינים המבלבלים, כדי שכל אחד מילדיו של הקב"ה יוכל להיות בשמחה ובטוב לבב, ולעסוק בעניני יהדות, עניני תורה ומצוותי, החל ממבצע חינוך, ולאח"ז גם שאר המבצעים וכו'.

וכל זה יהי' באופן דהולך ומוסיף ואור, ועד שיהי' "לכל בני ישראל .. אור במושבותם"⁸² כשנמצאים עדיין במצרים, במיצרים וגבולים.

וזו תהי' הכנה קרובה לכך ש"אחרי כן יצאו ברכוש גדול"⁸³, ועאכו"כ שנצא "בנערינו ובזקנינו גו' בכנינו ובבנותינו"⁸⁴ — באופן שאף ילד לא יתעה, ח"ו, ומכל אחד מהם ומכולם יחד יהי' נחת יהודי אמיתי — לקבל פני משיח צדקנו, ובקרוב ממש.

* * *

יז. המוזכר לעיל (סט"ו) אודות פסק הגמרא בתור דבר פשוט

(80) ראה יומא לט, רע"א. תניא ספכ"ז.

(81) שמות ד, כב.

(82) בא יו"ד, כג.

(83) לך לך טו, יד.

(84) בא שם, ט.

(76)

(77) ראה פרש"י בראשית א, ז — מב"ר

פ"ד, ו.

(78) מגילה ו, ריש ע"ב.

(79) סוכה נב, ריש ע"ב. וש"נ.

ש"הוצאת בניו לתלמוד תורה . . אם הוסיף מוסיפין לו", יש לו שייכות מיוחדת לידיעה פראית שהגיעה לאחרונה, שיש כאלו מוסדות חינוך שבחשבם שיש דוחק בכסף, במילא צריך למצוא לזה עצה, ולכן התחילו לפטר (עכ"פ חלק מה)מלמדים.

לולי הייתי מקבל את הידיעה מיהודי שהוא כשר לעדות, לא הייתי מאמין כלל, אבל זהו יהודי שהוא איש כשר לעדות, וכותב לי בפשטות שהדבר נעשה כבר: כיון שלאחרי פסח מתחיל זמן חדש, סדר חדש, הגיע פב"פ ואמר שישנו תקציב מצומצם וכו'.

ובכן, אפילו בפשטות, גם לולי הגמרא במסכתא ביעא, ישנם שתי אפשרויות:

אפשר להשתדל להרבות את מספר התלמידים והתלמידות שמשלמים שכר לימוד, וכך יוכלו להמשיך להחזיק את מספר המלמדים, ואדרבה, להוסיף עליהם. אלא שבשביל זה יש צורך בהשתדלות;

אמנם, מצד היצאה"ר יש עצה קלה יותר: כיון שישנו מלמד שאינו קשור עם ה"יוניאָן"⁸⁵, או אפילו אם הוא כן קשור, יכולים ליתן לו "פיצוי" של פרוטה אחת או שתי פרוטות — הרי אין דבר קל יותר מאשר לפטר אותו! אלא מאי, בינתיים יסבלו התלמידים והתלמידות — הנה "בהדי כבשי דרחמנא למה לך"⁸⁶; זוהי הדאגה של הקב"ה; הם ילדיו של הקב"ה, והוא ידאג להם, ואילו הנהלת המוסד אינה מחוייבת להתעסק בזה.

אך האמת היא — כמדובר כמ"פ⁸⁷ בנוגע להנהלה של מוסד חינוך, שאין פירוש הדברים שהתלמידים והתלמידות והמלמדים נבראו כדי שיהי' להנהלה כבוד, כסף ומשכורת, אלא בדיוק להיפך:

כל הסיבה לכך שיש צורך ב"דירעקטאָר" ו"אַדמיניסטראַציע", "פרעזידענט" ו"טשערמאַן" עם כל ה"קאָמיטעס"⁸⁸ למיניהם, היא — בגלל שישנם ילדיו של הקב"ה שצריכים חינוך בדברים טובים, עאכו"כ חינוך בלימוד התורה וקיום המצוות, והקב"ה רצה שענין זה יהי' באמצעות בשר-ודם (ולא שהוא בעצמו ילמד עמהם), ולכן מסר זאת ליהודים שבחר בתור שלוחים וזיכה אותם להיות ה"מלמדים";

וכדי שהמלמדים לא יצטרכו לדאוג לפרנסתם, בחר הקב"ה גם

(85) = ועד העובדים. מנהל, הנהלה, נשיא, יושב-ראש,

(86) לשון חז"ל — ברכות יו"ד, סע"א. עם כל הועדות.

(87) ראה גם ת"מ חכ"ה ס"ע 266. וש"נ.

כפכ"פ שתהי' לו הזכות (וזוהי כל מציאותו) להיות "דירעקטאָר", "פרעזידענט", "טשערמאַן", חבר או יושב-ראש של "ועד", כדי שתהי' למלמד פרנסה, ובמילא יהי' ראשו פנוי, ואז תהי' לו אפשרות ללמוד עם ילדיו של הקב"ה תורת ה' ומצוותיו, צדקה ויושר וכו' וכו'.

ומה שטוענים שהתקציב מצוצמם וכו' — העצה היא לאסוף כסף אצל עוד בעלי-בתים, והרי מדובר אודות מוסד בניו-יאָרק ששם לא חסר כסף... חסר רק שילכו לפלוני ויספרו לו דברים כהווייתו, וידברו באופן של דברים היוצאים מן הלב, ואז בודאי יתן וכו'.

אבל בשביל זה צריך ללכת, וצריך לדבר, וצריך לקבל מפלוני את הנדבה, ואח"כ צריך להבטיח שהנדבה לא תנוצל לרכישת רהיטים יפים למשרד, או לבנות בנין שעליו נאמר⁸⁹ "ויבן היכלות" אבל לפנ"ז נאמר "וישכח ישראל את עושהו" (כדאיתא בירושלמי⁹⁰) — ששוכחים שהתכלית היא לחנך ילדים שיהיו יראי שמים, ובמקום זה קוברים מליון דולר בלבנים, ברזל וזכוכית וכו' שמהם בונים בנין נהדר ביותר, ובגלל זה מגבילים את מספר התלמידים, ואח"כ זורקים את המלמדים, והתלמידים והתלמידות נשארים או ללא מלמדים בכלל, או שכו"כ תלמידים לומדים אצל מלמד אחד, שאז אין בכחו של המלמד ללמוד עמהם בשימת לב והתמסרות הדרושה כדי שהחינוך יהי' כדבעי.

יח. ויה"ר שיספיקו מילים ספורות אלו,

ובפרט שבודאי ישנם במוסדות גופא כו"כ שמרעישים ("שטורעמען און טומלען") היתכן שיעשו כזה דבר!

ומביאים לזה המשל הידוע⁹¹ שאמרו על הדור ראשון שהגיע לארצות-הברית, שבשעה שנוסעים בים ומתחילה סערה, וצריך להקל את משא הספינה, הנה מי שמתנהג כפי שיהודי צריך להתנהג, אזי משליך לים תחילה את הערדליים ואח"כ את הנעליים, ואח"כ משליך את הכובע מהראש, ורק אח"כ חושב מה לעשות עם הטלית; אבל כשיש מישהו שנוגע לו הערדליים שברגליו יותר מאשר התפילין שבראשו, הרי מובן מהו הענין שישליך רח"ל כדי להקל את חייו בשעה שנדמה לו שזהו ים סוער.

אבל עכשיו מדברים אודות ענינים המשמחים — הנה יה"ר שבכלל "מבצע חינוך" יחנכו את עצמם אלו שהחליטו החלטה הנ"ל [אם הידיעה היא אכן אמיתית רח"ל], וכיון ש"הפה שאסר הוא הפה

91) ראה גם תו"מ ח"ס ס"ע 285. וש"נ.

89) הושע ח, יד.

90) שקלים ספ"ה. וראה גם

שהתיר⁹², הרי הם יכולים לתקן זאת, ואדרבה: באופן ד"כפליים לתושי⁹³, וכמ"ש באגרת התשובה⁹⁴: "כפול ומכופל" — לא רק שלא לפטר מלמדים קודמים, אלא לקבל עוד תלמידים ותלמידות כך שיצטרפו להוסיף עוד להוסיף מלמדים חדשים; וכיון ש"לי הכסף ולי הזהב נאום הוי' צבאות"⁹⁵, הרי בודאי יקיים הבטחתו ש"אם הוסיף מוסיפין לו", ויתן מספיק כסף שיוכלו להתקיים.

יט. ובנוגע לעניננו — ענינים המשמחים — הנה ע"פ המדובר לעיל (ס"י) שרוצים שכל דבר יהי' באופן של שלשה, יבקשו עתה שה"טאָנְקִיסטן" יעלו ויחלקו לכל אחד מהנמצאים כאן שטר של שקל אחד, כך, שביחד עם שתי השטרות שחילקו בהתוועדות הקודמת יהיו שלש שטרות, שלש מטבעות נייר, שלש ענינים של שקלים.

וכאמור לעיל, שכל אחד יעשה עם שקל זה כפי רצונו, אבל הכוונה בזה — שיוסיפו כהנה וכהנה בהשתדלות בכמות ובהשתדלות באיכות במבצע חינוך לכל לראש, ו"מצוה גוררת מצוה"⁹⁶ — שזה יוסיף יותר בחינוך למבצע תורה, מבצע תפילין, מבצע מזוזה, מבצע צדקה, מבצע בית מלא ספרים — יבנה וחכמי, מבצע נרות שבת קודש, מבצע כשרות האכילה ושתי, ומבצע טהרת המשפחה,

ובקרוב ממש יקויים (באופן של טהרת המשפחה) הענין "שיכלו כל נשמות שבגוף"⁹⁷ — שיעמידו "קהל גדול"⁹⁷, צבא גדול, של ילדי ישראל, ילדים וילדות, "צבאות הוי"⁹⁸, לקבל פני משיח צדקנו, בגאולה האמיתית והשלימה, בקרוב ממש.

כ. (ואח"כ אמר):

כמוזכר לעיל — המדובר אודות הדולרים שיתנו עכשיו, כמו שתי הדולרים שנתנו לפני, הרי זה עבור אלו שנמצאים עכשיו כאן, ועד"ז אלו ששומעים זאת בכ"מ בתבל — יה"ר שיעשו כן עם כל אלו שנמצאים בעת ההתוועדות בכל מקום ומקום; אבל בנוגע לשלש המטבעות עבור הקטנים והקטנות, ילדים לפני בר-מצוה וילדות לפני בת-מצוה — ימשיכו ליתן שלש מטבעות לכל אחד ואחת שיוכלו להגיע אליהם, ולעורר אותם שיעסקו בעניני תורה ומצוותי' באופן של חינוך.

(92) לשון חז"ל — כתובות טז, רע"א (95) אבות פ"ד מ"ב.
 (במשנה). ועוד. (96) יבמות סב, סע"א. וש"נ.
 (93) איוב יא, ו. וראה שמו"ר רפמ"ו. (97) ירמי' לא, ז.
 (94) ספ"ט. (98) בא יב, מא.

ובודאי ימצא כל מקום מספיק כספים לממן זאת ממקומם.

ואם יש מקום שמאיזו סיבה שתהי' יחסר שם בזה — ישנו מנדב שהבטיח לממן מחצית מכל ההוצאות של נתינת שלש מטבעות לילדים בכל מקום שיהי' בכל תבל כולו, עד ראש השנה, בהחשיבו זאת לזכות גדול, ובודאי ישלם לו הקב"ה כמ"פ בגשמיות וברוחניות גם יחד, ואשרי חלקו וגדול זכותו, ויה"ר שממנו יראו וכן יעשו רבים ורבות.

* * *

כא. יש לסיים בענין מפרשת השבוע דיום ראשון (כדלקמן סכ"ב) — שהרי בעניני "קדשים לילה הולך אחר היום"⁹⁹.

ובפרט כשמדובר אודות יהודי שרוצה לחיות בכל עניניו כבעל שכל, ובמילא צריך מזמן לזמן לערוך חשבון מעניניו, מעשים, דיבורים, ואפילו מחשבות — הרי נוסף על החשבון הכללי של כל השנה, שהוא בעשרת ימי תשובה, והחשבון הכללי של כל החודש שהוא בערב ראש חודש (שלכן נקרא "יום כיפור קטן"¹⁰⁰, כמובא גם בחסידות¹⁰¹), והחשבון הכללי של כל השבוע שהוא בערב שבת (כידוע גם מאמר השל"ה בזה¹⁰²), הנה החשבון צדק של כל יום — זמנו בלילה, בקריאת שמע שעל המטה, שלפני שאומר "בידך אפקיד רוחי"¹⁰³, צריך לערוך חשבון עם הפקדון שמפקיד — רוח ונשמה, כיצד היתה ההנהגה במשך היום¹⁰⁴, ולכן, אע"פ שאוחזים כבר לאחרי תפילת מעריב וספירת העומר וכו', הרי עכשיו הוא זמן החשבון צדק על היום שעבר.

וכיון שזהו יום ההולדת של אדמו"ר מהר"ש, שקשור עם ספירת תפארת שבתפארת¹⁰⁵, שאז "מזלו גובר"¹⁰⁶ בכל עניניו, כולל בהנהגה הכללית שאע"פ שה"עולם" — העלם והסתר¹⁰⁷ — סבור שכאשר אי אפשר "אָרונטער" אזי צריך "אָריבער", אומר הוא שצריך "מלכתחילה אָריבער"¹⁰⁸ — הנה יה"ר שכך יהי' אצל כל אחד מישראל, בכל עניניו

104) ראה הקדמה לקונטרס פוקח עורים ס"ג (מאמרי אדהאמ"צ קונטרסים ע' תנד).
105) ראה תו"מ — רשימת היומן ריש ע' רפג. וש"נ (נעתק ב"היום יום" ב אייר).
106) ראה ירושלמי ר"ה פ"ג ה"ח ובקה"ע.
107) ראה לקו"ת שלח לז, ד. ובכ"מ.
108) ראה אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"א ע' תריז. וראה גם במאמר שנאמר בהתועדות (לעיל ע' ...).

99) חולין פג, סע"א. וש"נ.
100) ראה פרי"ח לאו"ח סתי"ז (מהרמ"ק).
של"ה (קעט, א. ועוד). יעב"ץ בסידורו. ועוד.
וראה גם אנציק' תלמודית (כרך כג) ערך יו"כ קטן בתחלתו (ע' קמב). וש"נ.
101) אוה"ת בא ריש ע' רנג. וראה גם תו"מ חע"ה ריש ע' 313.
102) שם קכ, ב.
103) תהלים לא, ו.

תורה ומצוותי' ועניני יהדות שעוסק בהם, שמלכתחילה ילך בהם באופן של "אריבער".

ובודאי יתן הקב"ה באותה המדה — "מלכתחילה אריבער", מבלי להתחשב בחשבונות וכו', אלא כמה פעמים ככה — הן בענינים רוחניים שלו, הן בענינים גשמיים שלו, והן בענינים רוחניים וגשמיים גם יחד.

כב. התחלת שיעור חומש היומי — יום ראשון בשבוע של פרשה אמור — היא: "אמור", וכך נקראת הפרשה כולה.

ומיד נאמר ש"אמור" לבד לא מספיק, אלא מתי ה"אמור" הוא כדבעי — כשישנו הענין ד"אמור גו' ואמרת", ופירשו חכמינו ז"ל¹⁰⁹ (הובא בפירוש רש"י) "להזהיר גדולים על הקטנים".

וזוהי ההוראה של "תפארת שבתפארת" ו"מלכתחילה אריבער" — "להזהיר גדולים על הקטנים".

ובפרט ע"פ פירוש רבותינו נשיאינו¹¹⁰ במאמר רז"ל¹¹¹ "אבוך במה הוי זהיר טפ"י", שע"י הזהירות באים גם לענין הזוהר והאור,

— ע"ד המדובר לעיל (במאמר¹¹²) בפ"י מ"ש¹¹³ "וספרתם לכם ממחרת השבת", שנוסף על הפירוש הפשוט ("אין מקרא יוצא מידי פשוטו"¹¹⁴) ש"וספרתם" הו"ע המנין, ישנו גם הפירוש מלשון "אבן ספיר"¹¹⁵, שהו"ע האור, ופ"י "וספרתם לכם" הוא שיהי' אצלכם מואר¹¹⁶; ואינם ב' פירושים שאין שייכות ביניהם, שהרי הם באותו פסוק¹¹⁷ — כי, כשסופרים ספה"ע כדבעי, הרי זה באופן שמאירים אצלו הענינים שנפעלים ע"י ספה"ע, עד לשלימות ד"זמן מתן תורתנו" —

ועד"ז בנדו"ד, שע"ז שהגדולים מקיימים הציווי "להזהיר גדולים על הקטנים", החל מהמדובר לעיל אודות מבצע חינוך, שמבלי הבט על כך שהם קטנים בשנים, או גדולים בשנים אבל קטנים בדיעות, מתעסקים עמהם ופועלים עליהם שיתנהגו כפי רצונו של הקב"ה, אזי מתקיים בהם גם הפירוש השני ד"להזהיר גדולים", שאצל הגדולים נעשה ענין של זוהר ואור, ע"ז שמתעסקים להזהיר את הקטנים, וגם באופן של זוהר ואור,

109) יבמות קיד, סע"א. תוי"כ עה"פ.
 110) ראה סה"מ תרפ"ו ע' קג. תרפ"ז ע' קלה. תרפ"ח ס"ע קנד ואילך. תש"ג ס"ע 143. תש"ח ס"ע 240.
 111) שבת ק"ח, ב.
 112) לעיל ע' ... ואילך.
 113) אמור כג, טו.
 114) שבת סג, א. וש"נ.
 115) רד"ה וספרתם לכם בלקו"ת אמור לה, ב. ובכ"מ.
 116) ראה גם "התמים" חוברת ו ע' צה (נעתק ב"היום יום" י אייר).
 117) ראה גם תוי"מ חפ"א ע' 195. וש"נ.

היינו, שלא צריך להכריח אותם (שהרי בבנ"י עסקינן), אלא צריך רק להאיר להם שיראו מהי מהותו האמיתית וחיייו של יהודי, ואז נעשה אצלם "נר מצוה ותורה אור"³⁰, שמתנהגים באופן מואר.

וכאמור לעיל (סט"ז) שעוד בימי בגלות האחרונים נעשה אצל בנ"י אור במושבותם, כל אחד במקום שנמצא, וזה נעשה הכנה קרובה לקיום היעוד¹¹⁸ "לילה כיום יאיר", שיתבטל הלילה, ויאיר ב"נר מצוה ותורה אור", ועד ש"והי' לך הוי' לאור עולם"¹¹⁹, שאור היהדות יאיר לכל אחד מישראל בחייו היום-יומיים, וזה ימשיך ויביא בקרוב ממש את הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, ובאופן ד"מלכתחילה אריבער".

[כ"ק אדמו"ר שליט"א צוה לנגן הניגונים "עוצו עצה ותופר", "הושיעה את עמך", "פרזות תשב ירושלים", "ופרצת", "ניעט ניעט ניקאוּוֹץ", ו"מלכתחילה אריבער".

ברך (והזכיר אודות) ברכה אחרונה, ואח"כ אמר: כיון שצריך לצאת לעסוק במבצעים — יהי זה בשמחה ובששון ובטוב לבב. והתחיל לנגן הניגון "כי בשמחה תצאו".

119) ישעי' ס, יט.

118) תהלים קלט, יב.

הוספה

בי"ה. ז' אדר תשט"ז
ברוקלין

הרה"ג ווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מוה' חזקי' שי' מלאכי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מטו"ב שבט, בו כותב אשר הצליחו השי"ת לתקן

מצילום האגרת. נדפסה בקונטרס "דרך פקודיך" ("הליכות חייו, כתביו והנהגותיו של הגאון הצדיק מארי חזקיהו מלאכי זצוק"ל, הרב המקומי ברמת השרון" — אלעד, תש"פ) ע' נט. מוה' חזקי' שי' מלאכי: רמת השרון.

שיעורי תורה בכל בתי הכנסיות אשר במחנו הטי', וכן מטיף לבני קהלתו וסביבתו דברי התעוררות, ומה שהוא העיקר – בהנוגע למעשה בפועל. ובודאי לא יסתפק בהנעשה עד עתה, כיון שפסק תוה"ק הוא דמעלין בקדש. וידוע מאמר רז"ל דברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב של השומעים. וכיון שעתה רואים גם בעיני בשר איך שיראת השם היא תרעא לאעלאה בה לכל עיני תורה ומצות, מהנכון שיקבע שיעור לימוד בתורת החסידות, מתחיל מספר תניא קדישא לרבנו הזקן בעל התניא – (פוסק בנסתר דתורה) – והשו"ע – (פוסק בנגלה דתורה) – , ויה"ר מהשי"ת שגם בזה יצליחו.

לפלא שבתוך הפעולות איננו מזכיר הענין דמקוה. ובודאי יסודר הדבר כדבעי, ובאופן מהודר. וידוע מ"ש התשב"ץ שבמקוה משתדלים לצאת ידי כל הדיעות עד כמה שאפשר. (ועייג"כ שו"ת צמח צדק – לאא"ז אדמו"ר – יו"ד סקע"ו ח"א סעי' יג'. ושם סקס"ה סעי' ז).

בברכה לבשו"ט בכל האמור

מ. שניאורסאהן

שפסק תוה"ק .. דמעלין בקדש: ברכות כח, א. וש"נ. וראה אג"ק חל"ב אגרת יב'קנ הערה ד"ה להעלות בקודש. וש"נ.

מאמר רז"ל דברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב כו': ראה ס' הישר לר"ת שי"ג. הובא בשל"ה סט, א.

שיראת השם .. תרעא לאעלאה בה: ראה זח"א ח, רע"א. יא, ריש ע"ב.
מ"ש התשב"ץ שבמקוה .. לצאת ידי כל הדיעות: תשב"ץ ח"א סי"ז – הובא בב"י (וש"ך) יו"ד סר"א סכ"ד (סקס"ג).

שו"ת צמח צדק .. יו"ד סקע"ו ח"א סעי' יג': ושם: "וגדולה מזו מצינו להפוסקים שחששו לכתחלה לפעמים אפי' לדעת יחידאה, כמ"ש מהר"מ לובלין בתשו' הביאו הש"ך סי' קצ"ח סס"ק מ"ה ע"ש. ואע"ג שדחו שם דעת היחיד מהלכה עכ"ז חשו לכתחלה לתקן המקוה אליבא דכ"ע כו'".

סקס"ה סעי' ז: ושם, מאידך, בנוגע לפירושים אפשריים בדברי הפוסקים (מהם רצה השואל להוכיח שיש להחמיר בנדון המדובר שם, וכ"ק אדמו"ר הצ"צ מוכיח בארוכה שאין הפירוש כדברי השואל) – ש"כיון מתורת הר"ש עצמו וגם מהמרדכי לא למדנו זה. אם כן .. אף להמחמירים אין לחוש .. דאיך נתפוס כל החומרות יחד. ועל גדולה מזו כ' בתשו' אמונת שמואל סס"י נ"ז אלו באנו לחוש ח"ו לכל החומרות ולילך בחושך כו' ע"ש. ואף ששם אין דבריו מוכרחים כ"כ אבל בנד"ז הדברים אמת".

ב

בי"ה, ו' מ"ח תשי"ט

ברוקלין

שלום וברכה!

במענה למכתבו, בו כותב את אשר קרה לו לי"ע ולי"ע אשר [בנין] ... שי
לע"ע אינם מדברים ואינם יושבים וכו',

ובדאי יפנו עוד הפעם לרופא מומחה במקצוע, וישאלוהו ע"ד סממני
רפואה וטפולי רפואה שנתחדשו בשנים האחרונות בענינים כאלו, שאפשר יש
להשתמש בהם גם בהנוגע לבניו שי,

ומובן שעליו ועל זוגתו תחי' להוסיף בעניני תורה ומצות בכלל ובפרט
בשמירת חוקי ודיני טהרת המשפחה, (נדה, הפסק טהרה, טבילה במקוה כשרה
וכו'), וככל שלא יהי' המצב טוב, הרי תמיד יש מקום להוסיף בהידור וכיו"ב.

כן כותב שקבל על עצמו תקון מקוה כשרה ע"פ דין, ובדאי ימהר
למלאות קבלתו טובה זו, ובפרט שהוא זכות הרבים, וכל המזכה את הרבים
זכות הרבים תלוי בו.

מהנכון אשר יבדקו את התפילין שלו וכן את המזוזות בדירתו, שתהיינה
כולן כשרות כדן, וזוגתו תחי' תשמור על מנהג הטוב של בנות ישראל, להפריש
לצדקה קודם הדלקת הנרות בכל ערב שבת וערב יום טוב.

בברכה לבשו"ט בכל האמור

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ב

וכל המזכה את הרבים זכות הרבים תלוי בו: אבות פ"ה מי"ח.
מנהג הטוב .. להפריש לצדקה קודם הדלקת הנרות: ראה קיצור שו"ע סע"ה ס"ב. כף החיים
או"ח סרס"ג סקל"ד.

לעילוי נשמת

הרה"ח ר' **ישכר דוב** בהרה"ח ר' **יונה** ז"ל

נלב"ע ז"ך אייר ה'תשע"א

זוגתו מרת **מרים** בת ר' **אלתר מרדכי** ז"ל

נלב"ע ראש חודש שבט ה'תשע"א

וייס

ת' נ' צ' ב' ה'

נדפס על ידי ולזכות בנם וכלתם

הרה"ת ר' **משה אהרן צבי** וזוגתו מרת **העניא רבקה** רות

ולזכות בניהם ובתם

שלום אליעזר, מנחם מענדל, יונה מרדכי וחנה פערל

שיחיו לאריכות ימים ושנים טובות

וייס

שלוחי כ"ק אדמו"ר בשערמאן אוקס, קאליפורניא

שימלא השי"ת את כל משאלות לבבם לטובה בגו"ר

להצלחה רבה ומופלגה בטוב הנראה והנגלה בכל אשר יפנו

ולנחת רוח יהודי חסידותי מכל יוצאי חלציהם

מתוך הרחבה ובשמחה וטוב לבב